

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 57/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., M., zastúpenej advokátom JUDr. I. S., M., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Správy katastra Martin sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 a sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2008 doručená a 28. augusta 2008 doplnená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., spol. s r. o., M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami Správy katastra Martin (ďalej len „správa katastra“) sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 a sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že kúpnu zmluvou z 12. septembra 1995 sťažovateľka previedla svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území M., vedené na LV 4224 (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“), na kupujúceho – M., a. s. (neskôr po zmene obchodného mena M., a. s., ďalej len „kupujúci“), pričom kupujúci mal dohodnutú kúpnu cenu vyplatiť v splátkach veriteľovi sťažovateľky (M., a. s.). Správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúceho 13. septembra 1995. Vzhľadom na skutočnosť, že kupujúci nesplatil veriteľovi sťažovateľky celú kúpnu cenu, a to ani po výzve sťažovateľky zo 4. júla 2002, ktorou mu sťažovateľka poskytla lehotu na splatenie omeškaných splátok kúpnej ceny, sťažovateľka odstúpila od kúpnej zmluvy, čo oznámila kupujúcemu listom z 1. júna 2004, a žalobou podanou Okresnému súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) 2. septembra 2004 sa v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 115/04 domáhala proti kupujúcemu určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 115/04 zo 7. septembra 2005, ktorým bolo určené vlastnícke právo sťažovateľky k sporným nehnuteľnostiam, nadobudol právoplatnosť 13. októbra 2005.

Pred právoplatným skončením konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 115/04 kupujúci kúpnu zmluvou z 20. januára 2005 scudzil sporné nehnuteľnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., v prospech ktorej správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva 25. januára 2005. Obchodná spoločnosť M., s. r. o., následne kúpnu zmluvou z 1. mája 2005 predala sporné nehnuteľnosti ďalšej obchodnej spoločnosti S., s. r. o., pričom o povolení vkladu vlastníckeho práva v jej prospech konala správa katastra pod sp. zn. V 1601/2005. Rozhodnutím sp. zn. V 1601/2005 z 10. februára 2006 správa katastra zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech spoločnosti S., s. r. o., s odôvodnením, že prihliadla na právoplatné rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 5 C 115/04 zo 7. septembra 2005, ktorým bolo priznané vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam sťažovateľke.

Rozhodnutie správy katastra sp. zn. V 1601/2005 z 10. februára 2006 napadla opravným prostriedkom podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku spoločnosť M., s. r. o., na základe čoho Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 10 Sp 10/2006 z 24. júla 2006 napadnuté rozhodnutie správy katastra zrušil a vec vrátil správe katastra na ďalšie konanie. Krajský súd konštatoval, že spoločnosť M., s. r. o., nebola účastníčkou konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 115/04, a teda rozhodnutie okresného súdu v tejto veci upravovalo iba sporný vzťah medzi účastníkmi tohto konania, t. j. medzi sťažovateľkou ako žalobkyňou a žalovanou spoločnosťou M., a. s., takže uvedené rozhodnutie okresného súdu pre spoločnosť M., s. r. o., nie je záväzné. Súčasne krajský súd vyslovil pre správu katastra záväzný pokyn, podľa ktorého „... *správa katastra povolí vklad vlastníckeho práva bez zreteľa na rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 5 C/115/04-80 zo dňa 7. septembra 2005, pretože uvedené súdne rozhodnutie vzhľadom na už uvedený právny názor je nezapisateľné do katastra nehnuteľností ako verejná listina v príslušnom záznamovom konaní*“.

Súč viazaná právnym názorom krajského súdu, správa katastra napadnutým rozhodnutím sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 povolila vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech spoločnosti S., s. r. o. Po podaní sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľka zistila, že spoločnosť S., s. r. o., kúpnu zmluvou previedla vlastníckeho právo k sporným nehnuteľnostiam na spoločnosť O., s. r. o., so sídlom v Poľskej republike, pričom podľa sťažovateľky správa katastra v jej prospech mala povoliť vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam rozhodnutím sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008.

Sťažovateľka sťažnosťou najprv napadla rozhodnutie správy katastra sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 a doplnením sťažnosti napadla aj v poradí posledné rozhodnutie správy katastra sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008, pričom trvala na sťažnosti proti obom označeným rozhodnutiam správy katastra a sťažnosť proti prv napadnutému rozhodnutiu správy katastra sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 nezobrala pri doplnení sťažnosti späť.

V súvislosti s napadnutými rozhodnutiami správy katastra sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Správa katastra vychádzala pri zápise... z právneho názoru Krajského súdu v Žiline, ktorý je založený na ust. § 159 ods. 2 OSP, a ktoré znie:

Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány.

Podľa nášho názoru rozsudok Okresného súdu v Martine sp. zn. 5 C 115/04-80 zo dňa 7. 9. 2005 je v zmysle § 159 ods. 2 OSP záväzný pre Správu katastra v M., ktorá podľa § 16 ods. 2 katastrálneho zákona v znení zákona č. 255/01 Z. z. vykonáva štátnu správu na úseku katastra v územnom obvode okresu. Z uvedeného aj z nadpisu § 16 je zrejmé, že správa katastra je orgánom, ktorý má na mysli ust. § 159 ods. 2 OSP a preto správa katastra mala povinnosť pri svojom rozhodovaní prihliadať na citovaný rozsudok Okresného súdu v Martine. ...

Všetky ďalšie prevody spornej nehnuteľnosti ktoré sú odvodené od vlastníckeho práva spol. M., a. s. M., sú z toho dôvodu neplatné v zmysle zásady, že od nevlastníka nemožno získať viac práv, než sám má. ...

Zápisom vlastníctva v prospech... zbavila Správa katastra v M. sťažovateľa fakticky majetku a zapísala ako vlastníka niekoho, kto nie je vlastníkom podľa hmotného práva. Z toho dôvodu je sťažovateľ nútený dovolať sa svojho práva na Ústavnom súde.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že rozhodnutiami správy katastra sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 a sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008 bolo porušené jej základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, aby tieto označené rozhodnutia správy katastra zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie, aby jej priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk (6 639 €) a úhradu trov konania.

Súčasne sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd pred rozhodnutím o jej sťažnosti prijal dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí správy katastra.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmet sťažnosti sťažovateľky spočíva v jej nesúhlase s rozhodnutiami správy katastra sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 a sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008, na základe ktorých bol povolený vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech subjektov odlišných od sťažovateľky, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka disponuje právoplatným súdnym rozhodnutím osvedčujúcim jej vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Vzhľadom na uvedené správa katastra prijatím označených rozhodnutí mala podľa sťažovateľky zabrániť vlastníť a pokojne užívať jej majetok, čím malo dôjsť k porušeniu jej základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva a práva vlastníť a pokojne užívať majetok ústavný súd konštatuje, že v danej veci nie je dôvod, aby odlišne posudzoval aplikovateľnosť čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Zo sťažnosti vyplýva, že prvé zo sťažnosťou napadnutých rozhodnutí sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008, ktorým správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech ich nadobúdateľa – M., s. r. o., vydala správa katastra na základe záväzného právneho pokynu krajského súdu (§ 250r Občianskeho súdneho poriadku) vysloveného v jeho rozsudku sp. zn. 10 Sp 10/2006 z 24. júla 2006, proti ktorému ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 33/08 z 24. januára 2008 odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedeného vyplýva, že právny názor krajského súdu vzhľadom na nutnosť povolenia vkladu vlastníckeho práva v prospech spoločnosti M., s. r. o., k sporným nehnuteľnostiam, aj napriek existencii právoplatného určovacieho rozsudku o vlastníckom práve sťažovateľky k týmto sporným nehnuteľnostiam, bol pre ďalšie konanie a rozhodovanie správy katastra bez výhrad záväzný, t. j. správa katastra nemohla rozhodnúť inak, ako rozhodla, preto jej rozhodnutím naväzujúcim na záväzné rozhodnutie krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky.

Aj v prípade ďalšieho sťažnosťou napadnutého rozhodnutia sp. zn. V 2652/2008 z 5. augusta 2008 o povolení vlastníckeho práva v prospech spoločnosti S., s. r. o., k sporným nehnuteľnostiam, ako aj v prípade každého ďalšieho prípadného rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam naväzujúceho na rozhodnutie sp. zn. V 1601/05 z 29. mája 2008 správa katastra vo vkladovom konaní pri skúmaní oprávnenia prevodcu vlastníckeho práva na základe zmluvy, ako aj pri skúmaní jeho práva nakladať s nehnuteľnosťou [§ 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)] vychádza z aktuálneho zápisu katastra o poslednom dobromyseľnom a „nespochybnešom“ vlastníkovi sporných nehnuteľností, takže správa katastra až do doby,

kým sťažovateľka sama aktívnejšie nepristúpi k účinnejšej ochrane svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam (napr. návrh na zápis poznámky o predbežnom opatrení obmedzujúcom nakladať so spornými nehnuteľnosťami vydanom v rámci prebiehajúceho konania o žalobe na vydanie veci voči poslednému v katastri zapísanému vlastníkovi veci), nebude mať pochybnosť povoliť vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech ich ďalších nadobúdateľov. Je nevyhnutné podotknúť, že aj každý ďalší nadobúdateľ sporných nehnuteľností pri uzatváraní kúpnej zmluvy dobromyseľne vychádza z dôvery v pravdivosť zápisu katastra o poslednom „nespochybnenom“ vlastníkovi sporných nehnuteľností.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v konaní pred všeobecnými súdmi, a to žalobou o vydanie sporných nehnuteľností, keďže jej na jeho ochranu nepostačuje iba deklarovanie vlastníckeho práva (určovací rozsudok), ale aj vydanie týmto právom zakladajúceho plnenia. Uvedený spôsob dosiahnutia účinnej ochrany sťažovateľkou namietaného vlastníckeho práva je relevantný aj vzhľadom na skutočnosť, že aj rozsudok znejúci na plnenie nevyhnutne tiež obsahuje určenie práva alebo právneho vzťahu, ktoré sa uvedie iba v odôvodnení rozsudku ako predpoklad pre výrok na plnenie, resp. vydanie.

Uvedené závery viedli ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľky treba už po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí správy katastra, o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2009